

Det kongelige justis- og politidepartement
Postboks 8005 Dep.
0030 OSLO

Dato: 07.10.2010

Vår ref: 05/559-72 STK

Deres ref:

Høringsbrev om endring i utlendingsforskriften og utlendingsinternatforskriften - Gjennomføring av returdirektivet i norsk rett

Kirkerådet og Mellomkirkelig råd for Den norske kirke takker for tilsendt høringsbrev. Mellomkirkelig råd (MKR), som er det sentralkirkelige organet i Den norske kirke med ansvar for innvandringspolitiske spørsmål, vil med dette svare på departementets forslag til lov- og forskriftsendringer som følge av gjennomføringen av EUs returdirektiv. De forslagene som ikke er nevnt har MKR ingen kommentarer til. Forøvrig vises det til MKRs hørings svar av 25.mars 2010 på forslaget om gjennomføring av returdirektivet i Utlendingsloven.

Innreiseforbud

Som påpekt i vårt hørings svar av 25.mars er MKR kritiske til at enhver oversittelse av utreise fristen *skal* føre til utvisning og innreiseforbud. MKR støtter imidlertid forslaget om å innføre en ny nedre grense for ileggelse av innreiseforbud på ett år i utlendingsforskriften § 14-2, og at det videre føyes til i et nytt annet ledd at innreiseforbud i hovedsak ikke skal fastsettes for mer enn fem år. Dersom det først blir fattet utvisningsvedtak er det greit at innreiseforbudet har mulighet til å være så kort som mulig.

Frihetsberøvelse og nødsituasjoner

Som påpekt i vårt hørings svar av 25.mars mener MKR det er prinsipielt uheldig å fengse personer som ikke har begått en straffbar handling og ikke skal straffeforfølges, men tvangsreturneres til hjemlandet. MKR er på generelt grunnlag svært kritisk til at regjeringen senker terskelen for å fengse utlendinger som skal returneres.

Likeens mener MKR at muligheten for å fengse utlendinger for uttransportering ikke kan omfatte sårbare personer, jf. artikkel 3 (9) i direktivet. Disse gruppene, som bl.a. omfatter barnefamilier og enslige mindreårige asylsøkere, må derfor unntas fra reglene om utvisning og fengsling i forbindelse med retur.

MKR legger følgelig til grunn for det videre svaret på høringsbrevet at fengsling slik høringsnotatet foreslår benyttes som siste utvei og for kortest mulig periode. Vi legger også til grunn at det må foreligge svært vektige grunner for at man benytter ordinære fengsler framfor egnede utlendingsinternat i frihetsberøvelse av utlendinger.

Ut fra dette støtter MKR forslaget om å presisere i en ny § 18-12 a at en utlending som pågripes og fengsles i medhold av § 106 første ledd, og som ikke plasseres i utlendingsinternat, som hovedregel skal holdes adskilt fra vanlige innsatte. MKR mener imidlertid at unntaket, som gjelder utlendinger som er utvist som følge av ilagt straff eller særreaksjon og derfor kan fengsles sammen med vanlige innsatte, må være mer presist enn det som foreslås av departementet. MKR mener at dersom det skal gis slike unntak, må utlendingens ilagte straff være av en slik alvorlig karakter at det står i forhold til det å sone sammen med vanlige innsatte. MKR savner nærmere bestemmelser om hva slags straff som kvalifiserer til dette.

MKR støtter forslaget til ny § 18a i utlendingsinternatforskriften som innebærer at relevante og kompetente organisasjoner og organer skal ha mulighet for å besøke lokalene for frihetsberøvelse, dvs. utlendingsinternat og eventuelle fengsler.

Når det gjelder forslagene til endring i utlendingsinternatforskriften § 4 om bedre vilkår for mindreårige og barnefamilier under frihetsberøvelse, mener MKR som tidligere nevnt at disse gruppene, på generelt grunnlag, må unntas fra reglene om fengsling i forbindelse med retur. Skulle fengsling likevel forekomme, er det viktig at mindreåriges rettigheter best mulig blir ivaretatt, bl.a. slik forslaget til § 4 utlendingsinternatforskriften foreskriver.

MKR mener at Norge ikke bør benytte seg av muligheten direktivet gir ved nødssituasjoner til å gjøre unntak fra retten til samvær og eget rom når antallet utlendinger som skal uttransporteres er uvanlig stort. Retten til privatliv og familie kan ikke være betinget av utlendingsinternatets sin kapasitet.

Fastsettelse av utreisefrist

MKR er positive til at retten til en periode for frivillig retur tydeliggjøres, og at en slik periode følger automatisk av et avslagsvedtak. Departementet opplyser at perioden for frivillig retur er satt til mellom 7 og 30 dager, og at den kan forlenges om nødvendig. MKR mener at en periode på 7 dager i flere saker vil være for kort, og påpeker at praksis bør ligge i øvre sjikt. Ved fastsettelse av frist bør det tas hensyn til den enkeltes livssituasjon slik at det reelt blir mulig å overholde fristen. Å overholde tidsfristen er viktig, da en forsømmelse kan føre til utvisningsvedtak. I tillegg er vår erfaring at det er relativt strenge bestemmelser for å få forlenget perioden for frivillig retur. MKR savner derfor en nærmere bestemmelse av hvordan man skal vurdere og fastsette den enkelte perioden for frivillig retur.

MKR ser ingen tungtveiende argumenter for at også politiet, i tillegg til UDI og UNE, skal få en generell adgang til å fastsette perioder for frivillig retur. MKR mener at denne adgangen bør ligge hos færrest mulig instanser, slik at man best mulig kan sikre en lik praksis.

Med vennlig hilsen

Berit Hagen Agøy

Berit Hagen Agøy
Generalsekretær
Mellomkirkelig råd for Den norske kirke

Sven Thore Kloster

Sven Thore Kloster
Rådgiver